

ЧЕРНІГІВСЬКА ОБЛАСНА ВІЙСЬКОВА АДМІНІСТРАЦІЯ

Р О З П О Р Я Д Ж Е Н Н Я

від 15 грудня 2025 р.

Чернігів

№ 1394

Про затвердження Обласної програми створення безбар'єрних маршрутів у населених пунктах територіальних громад Чернігівської області на 2025–2030 роки

Відповідно до розпоряджень Кабінету Міністрів України від 14.04.2021 № 366-р «Про схвалення Національної стратегії зі створення безбар'єрного простору в Україні до 2030 року», від 25.03.2025 № 374-р «Про затвердження плану заходів на 2025-2026 роки з реалізації Національної стратегії із створення безбар'єрного простору в Україні на період до 2030 року», постанов Кабінету Міністрів України від 20.08.2025 № 1007 «Деякі питання створення безбар'єрних маршрутів у населених пунктах», від 11.03.2022 № 252 «Деякі питання формування та виконання місцевих бюджетів у період воєнного стану», наказу Міністерства розвитку громад та територій України від 09.06.2025 № 970 «Про затвердження Методичних рекомендацій щодо облаштування безбар'єрних маршрутів», розпорядження начальника Чернігівської обласної військової адміністрації від 24.09.2025 № 1182 «Про розроблення проекту Обласної програми створення безбар'єрних маршрутів у населених пунктах територіальних громад Чернігівської області на 2025–2030 роки» з метою створення безбар'єрних маршрутів у населених пунктах територіальних громад Чернігівської області

з о б о в' я з у ю :

1. Затвердити Обласну програму створення безбар'єрних маршрутів у населених пунктах територіальних громад Чернігівської області на 2025–2030 роки (далі – Програма), що додається.

2. Управлінню містобудування та архітектури Чернігівської обласної державної адміністрації та органам місцевого самоврядування забезпечити реалізацію заходів, визначених Програмою.

3. Департаменту фінансів Чернігівської обласної державної адміністрації при розробці обласних бюджетів на роки реалізації Програми передбачити видатки на фінансування заходів Програми, виходячи з реальних можливостей бюджету.

4. Контроль за виконанням цього розпорядження покласти на заступника голови обласної державної адміністрації відповідно до розподілу обов'язків.

Начальник

В'ячеслав ЧАУС

ЗАТВЕРДЖЕНО

Розпорядження начальника
Чернігівської обласної
військової адміністрації

15 грудня 2025 р. № 1394

**ОБЛАСНА ПРОГРАМА
СТВОРЕННЯ БЕЗБАР'ЄРНИХ МАРШРУТІВ У НАСЕЛЕНИХ
ПУНКТАХ ТЕРИТОРІАЛЬНИХ ГРОМАД
ЧЕРНІГІВСЬКОЇ ОБЛАСТІ
НА 2025–2030 РОКИ**

Чернігів 2025

ЗМІСТ

	стор.
1 Паспорт Обласної програми створення безбар'єрних маршрутів у населених пунктах територіальних громад Чернігівської області на 2025–2030 роки (далі – Програма)	3
2 Визначення проблеми, на розв'язання якої спрямована Програма	4
3 Мета Програми	7
4 Шляхи розв'язання проблем	7
5 Результативні показники виконання завдань і заходів Програми	7
6 Фінансове забезпечення Програми	8
7 Контроль за ходом виконання Програми	8

Додаток 1. Ресурсне забезпечення Обласної програми створення безбар'єрних маршрутів у населених пунктах територіальних громад Чернігівської області на 2025–2030 роки

Додаток 2. Напрями діяльності та заходи Обласної програми створення безбар'єрних маршрутів у населених пунктах територіальних громад Чернігівської області на 2025–2030 роки

Додаток 3. Результативні показники виконання напрямів діяльності та заходів Обласної програми створення безбар'єрних маршрутів у населених пунктах територіальних громад Чернігівської області на 2025–2030 роки

1. Паспорт Обласної програми створення безбар'єрних маршрутів у населених пунктах територіальних громад Чернігівської області на 2025–2030 роки

1.	Ініціатор розроблення Програми	Чернігівська обласна державна адміністрація
2.	Дата, номер і назва розпорядчого документа органу виконавчої влади про розроблення Програми	Розпорядження начальника Чернігівської обласної військової адміністрації від 24.09.2025 № 1182 «Про розроблення проекту Обласної програми створення безбар'єрних маршрутів у населених пунктах територіальних громад Чернігівської області на 2025–2030 роки»
3.	Розробник Програми	Управління містобудування та архітектури Чернігівської обласної державної адміністрації
4.	Відповідальні виконавці Програми	Управління містобудування та архітектури Чернігівської обласної державної адміністрації, територіальні громади Чернігівської області
5.	Учасники Програми	Управління містобудування та архітектури Чернігівської обласної державної адміністрації, територіальні громади Чернігівської області, бізнес
6.	Термін реалізації Програми	2025–2030 роки
7.	Етапи виконання програм	I етап 2025–2026 роки; II етап 2027–2028 роки; III етап 2029–2030 роки
8.	Перелік бюджетів, які беруть участь у виконанні Програми	Місцеві бюджети
9.	Загальний обсяг фінансових ресурсів, необхідних для реалізації Програми, всього:	17 500,0 тис. грн
	у тому числі:	
9.1.	кошти місцевих бюджетів	17 500,0 тис. грн
		Обсяги фінансування визначаються відповідно до розробленої проектно-кошторисної документації на створення безбар'єрних маршрутів та виходячи з фінансових можливостей відповідних бюджетів

2. Визначення проблемних питань, на розв'язання яких спрямована Програма

Безбар'єрний простір – це ключовий елемент інклюзивного суспільства, який забезпечує рівні можливості для всіх громадян, незалежно від їхніх фізичних, вікових чи соціальних особливостей. Створення доступного середовища є не лише соціально значущим, а й економічно доцільним кроком у напрямку сталого розвитку України.

Багато років поспіль поняття безбар'єрності у свідомості людей зводилося переважно до фізичних рішень, як-от встановлення пандусів або підйомників. Проте, насправді це поняття набагато глибше й охоплює значно ширше коло питань, що стосуються кожного з нас.

Сьогодні в Україні питання фізичної доступності набуває все більшої актуальності. На жаль, багато будівель, вулиць, закладів освіти, закладів охорони здоров'я чи транспорту залишаються недоступними для частини громадян. Люди стикаються з високими сходами без пандусів, вузькими дверними проходами, відсутністю ліфтів або доступних громадських туалетів. Безбар'єрне середовище дозволяє кожному бути активним, незалежним і самостійним.

Створення безбар'єрного середовища в Україні є стратегічним завданням, що передбачає не лише забезпечення фізичної доступності, а й трансформацію суспільної свідомості щодо питань інклюзії. У цьому контексті важливим є усвідомлення кожним громадянином своєї ролі у формуванні інклюзивного простору. Зокрема, йдеться про готовність надавати підтримку особам з інвалідністю в повсякденних ситуаціях, дотримання поваги до особливостей пересування інших осіб, а також ініціативність у виявленні та усуненні бар'єрів у власних громадах.

Формування інклюзивного середовища є не лише проявом турботи й поваги до кожної особистості, але й необхідною умовою сталого соціального та економічного розвитку держави. Створення безбар'єрної України є спільною метою, досягнення якої можливе лише за умови консолідації зусиль органів влади, громадянського суспільства, бізнесу та кожного члена громади.

В Україні діє Національна стратегія зі створення безбар'єрного простору в Україні до 2030 року, схвалена розпорядженням Кабінету Міністрів України від 14.04.2021 № 366-р. Розпорядженням Кабінету Міністрів України від 25.03.2025 № 374-р затверджено план заходів на 2025-2026 роки з реалізації Національної стратегії із створення безбар'єрного простору в Україні на період до 2030 року, у рамках якого передбачається ряд заходів, реалізація яких забезпечить доступність, комфорт та безпеку самостійного пересування маломобільних груп населення.

З метою реалізації цих заходів створюються безбар'єрні маршрути в населених пунктах, реалізація яких здійснюється відповідно до Порядку створення безбар'єрних маршрутів у населених пунктах, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 20.08.2025 № 1007.

Безбар'єрні маршрути – це продумані, інтегровані траєкторії пересування, що з'єднують важливі об'єкти інфраструктури населених пунктів та забезпечують зручний, безпечний і незалежний доступ до них. Вони включають адаптовані тротуари, пониження бордюрів, безпечні пішохідні переходи, тактильні елементи, зрозумілу навігацію, доступ до громадських будівель, транспортних вузлів, медичних і освітніх закладів, а також об'єктів повсякденного користування: магазинів, аптек, банків, закладів харчування тощо.

Створення безбар'єрного маршруту – це важливий крок до побудови інклюзивного суспільства, де кожна людина має рівні можливості для пересування, навчання, праці та соціальної взаємодії. Безбар'єрне середовище забезпечує комфорт і безпеку не лише людям з інвалідністю, а й літнім людям, батькам із дитячими візками, вагітним жінкам, людям із тимчасовими травмами тощо.

Основними аспектами важливості створення безбар'єрних маршрутів є:

комфорт для всіх – безбар'єрна інфраструктура зручна не лише для маломобільних груп, а й для кур'єрів, велосипедистів, туристів із валізами, людей із тимчасовими травмами тощо;

соціальна інклюзія – доступні маршрути сприяють інтеграції осіб з інвалідністю, літніх людей, батьків із дитячими візками та інших маломобільних груп у життя громади, знижують ризик соціальної ізоляції;

забезпечення прав людини – Конституція України та міжнародні документи, зокрема Конвенція ООН про права осіб з інвалідністю, гарантують право на вільне пересування, а безбар'єрні маршрути – це практична реалізація цих норм на місцевому рівні;

безпека та якість життя – раціональне облаштування маршрутів знижує ризики травматизму, покращує орієнтування у просторі, сприяє незалежності та самостійності громадян;

економічна доцільність – доступність стимулює залучення більшої кількості людей до економічної активності, освіти, підприємництва та споживчого ринку.

Створення безбар'єрних маршрутів є не одноразовим проєктом, а системним підходом до розвитку інклюзивного середовища. Цей процес потребує участі органів місцевого самоврядування, проєктувальників, забудовників, громадських організацій та представників маломобільних груп населення.

Інтеграція принципів безбар'єрності у стратегічне планування простору територіальних громад дозволяє формувати населені пункти, зручні та відкриті для всіх, що є ознакою сучасного, демократичного та орієнтованого на людину суспільства.

Моніторинг та оцінка ступеня безбар'єрності об'єктів фізичного оточення і послуг для осіб з інвалідністю, проведені у 2024 році на виконання постанови Кабінету Міністрів України від 26.05.2021 № 537, виявили, що:

19,8% об'єктів є безбар'єрними, тобто відповідають встановленим вимогам інклюзивності та придатні для безперешкодного користування всіма категоріями громадян;

33,3% залишаються бар'єрними, що свідчить про повну або значну недоступність інфраструктури для осіб з інвалідністю та інших маломобільних груп;

46,9% мають часткову доступність, де окремі елементи пристосовані, однак об'єкти потребують доопрацювання для повної відповідності стандартам.

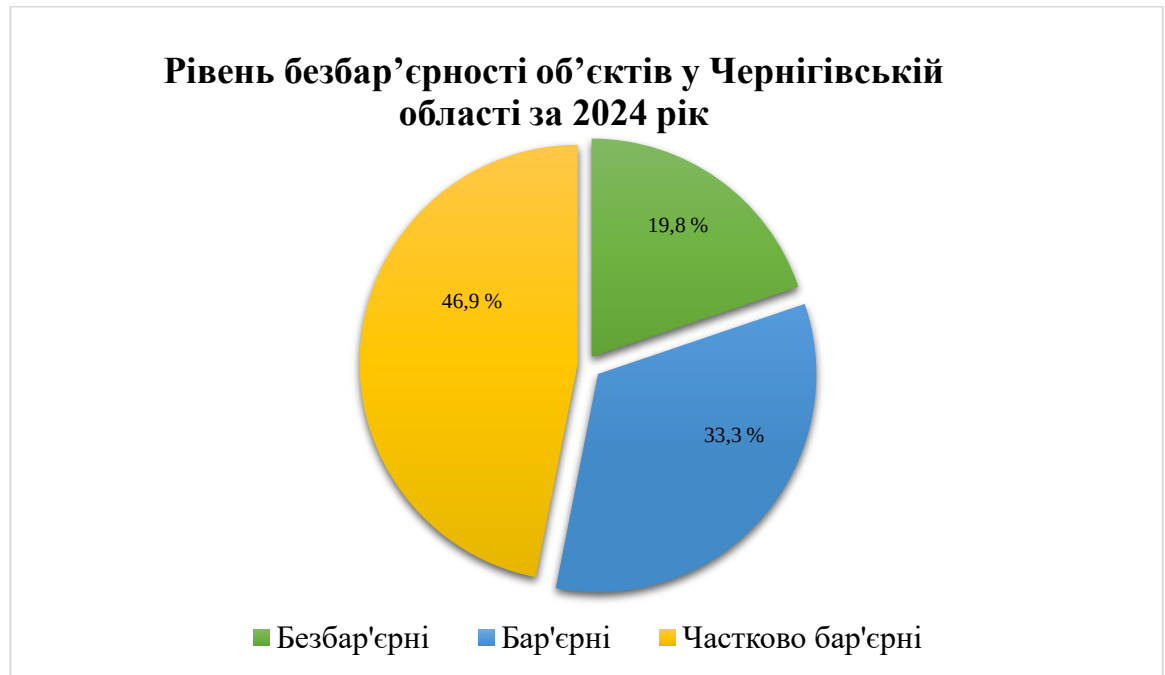

Рис.1. Рівень безбар'єрності об'єктів фізичного оточення у Чернігівській області за 2024 рік

Отримані результати вказують на необхідність активізації заходів із модернізації громадської інфраструктури відповідно до принципів універсального дизайну.

На сьогодні, створення безбар'єрних маршрутів має низку проблем, які потребують вирішення, а саме:

більшість будівель, тротуарів і вулиць не пристосовані для потреб маломобільних груп населення: високі бордюри, вузькі тротуари, відсутність понижених переходів;

недотримання будівельних норм під час будівництва та реконструкції об'єктів;

невідповідність інфраструктури сучасним вимогам доступності.

Усе це гальмує реалізацію принципів інклюзії, рівності та соціальної справедливості на місцевому рівні.

3. Мета Програми

Програма розроблена з метою гарантування рівного доступу кожної людини до послуг і можливості реалізовувати свої права нарівні з іншими, підвищення якості життя і соціальної інтеграції, покращення безпеки пересування, сприяння сталому розвитку простору населених пунктів, формування інклюзивного суспільства.

4. Шляхи розв'язання проблем

З метою ефективної реалізації безбар'єрних маршрутів у населених пунктах територіальних громад Чернігівської області важливо підходити до усунення наявних перешкод комплексно та системно, забезпечивши їх вирішення такими шляхами:

- 1) проведення моніторингу оцінки об'єктів фізичного оточення на відповідність державним будівельним нормам;
- 2) залучення експертів та людей з інвалідністю до проведення відповідного моніторингу;
- 3) складання карти розташування об'єктів фізичного оточення, які потребують проведення робіт для забезпечення безбар'єрного доступу;
- 4) облаштування пандусів, підйомників, тактильних плиток, звукових і візуальних сигналів;
- 5) встановлення зручних лавок, поручнів, понижень бордюрів у пішохідних зонах;
- 6) забезпечення доступу до громадського транспорту, включаючи низькопідлогові автобуси, доступні зупинки та інформування пасажирів;
- 7) впровадження принципів універсального (інклюзивного) дизайну при проєктуванні нових об'єктів.

Всі ці шляхи розв'язання проблеми бар'єрного середовища поєднує в собі концепція створення безбар'єрних маршрутів у територіальних громадах області.

5. Результативні показники виконання завдань і заходів Програми

Перелік напрямів діяльності та заходів з виконання Програми наведено в додатку 2.

Виконання Програми стане інструментом реалізації державної політики в напрямку створення безбар'єрного простору для маломобільних громадян, включаючи осіб з інвалідністю.

Результативні показники виконання напрямів діяльності та заходів Програми, які дозволять провести оцінку ефективності виконання її завдань і заходів та здійснювати моніторинг досягнення запланованих цілей, викладені в додатку 3.

6. Фінансове забезпечення Програми

Фінансування Програми здійснюється за рахунок коштів місцевих бюджетів, у тому числі з обласного бюджету для фінансування об'єктів обласного підпорядкування спільної власності територіальних громад сіл, селищ, міст Чернігівської області або шляхом надання міжбюджетних трансфертів з інших місцевих бюджетів обласному бюджету в межах асигнувань з урахуванням завдань, передбачених Програмою. Ресурсне забезпечення Програми зазначене в додатку 1.

Обсяг фінансування Програми на 2025–2030 роки за рахунок коштів місцевих бюджетів складає 17 500,0 тис. грн.

Відповідальні виконавці Програми – сільські, селищні, міські ради Чернігівської області, Управління містобудування та архітектури Чернігівської обласної державної адміністрації.

7. Контроль за ходом виконання Програми

Функції з координації виконання заходів Програми покладаються на Управління містобудування та архітектури Чернігівської обласної державної адміністрації.

Учасники Програми, які отримують кошти з місцевих бюджетів на виконання напрямків діяльності та заходів, щороку до 20 грудня надають Управлінню містобудування та архітектури Чернігівської обласної державної адміністрації інформацію про хід реалізації заходів Програми.

Управління містобудування та архітектури Чернігівської обласної державної адміністрації забезпечує підготовку щорічних звітів про виконання Програми відповідно до п. 7 розпорядження голови Чернігівської обласної державної адміністрації від 05.05.2016 № 245 «Про Порядок розроблення регіональних цільових програм, моніторингу та звітності про їх виконання».

В. о. начальника Управління
містобудування та архітектури
Чернігівської обласної
державної адміністрації

Уляна СЕМИРОЗ

Додаток 1
до Обласної програми створення
безбар'єрних маршрутів у населених
пунктах територіальних громад
Чернігівської області на 2025–2030 роки

**Ресурсне забезпечення Обласної програми створення безбар'єрних маршрутів у населених пунктах
територіальних громад Чернігівської області на 2025–2030 роки**

тис. грн

Обсяг коштів, які пропонується залучити на виконання Програми	Етапи виконання Програми						Усього витрат на виконання Програми
	І етап		ІІ етап		ІІІ етап		
	2025 рік	2026 рік	2027 рік	2028 рік	2029 рік	2030 рік	
1	2	3	4	5	6	7	8
Обсяг ресурсів, всього	0,0	3 500,0	3 500,0	3 500,0	3 500,0	3 500,0	17 500,0
у тому числі:							
кошти місцевих бюджетів	0,0	3 500,0	3 500,0	3 500,0	3 500,0	3 500,0	17 500,0
	Обсяги фінансування визначаються відповідно до розробленої проєктно-кошторисної документації на створення безбар’єрних маршрутів та виходячи з фінансових можливостей відповідних бюджетів						

В. о. начальника Управління містобудування
та архітектури Чернігівської обласної
державної адміністрації

Уляна СЕМИРОЗ

Додаток 2
до Обласної програми створення безбар'єрних маршрутів у населених пунктах територіальних громад Чернігівської області на 2025–2030 роки

Напрями діяльності та заходи Обласної програми створення безбар'єрних маршрутів у населених пунктах територіальних громад Чернігівської області на 2025–2030 роки

№ з/п	Назва напрямку діяльності (пріоритетні завдання)	Перелік заходів програми	Строк виконання заходу	Виконавці	Джерела фінансування	Орієнтовний обсяг фінансування (тис. грн)							Очікувані результати
						І етап		II етап		III етап		Разом	
						2025	2026	2027	2028	2029	2030		
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14
1	Створення безбар’єрних маршрутів, які будуть доступні для всіх	1.1. Обстеження та оцінка ступеня безбар’єрності об’єктів фізичного оточення	2025–2030	Сільські, селищні, міські ради області	Не потребує фінансування	-	-	-	-	-	-	-	Обстежено близько 1000 об’єктів та сформовано 57 переліків об’єктів фізичного оточення із визначенням ступеня безбар’єрності
		1.2. Визначення точки початку та закінчення безбар’єрних маршрутів, а також їх протяжність	2025–2030	Сільські, селищні, міські ради області	Не потребує фінансування	-	-	-	-	-	-	-	Нанесено 57 проєктів безбар’єрних маршрутів на картографічні основи із зазначенням ступеня безбар’єрності об’єктів, що

Продовження додатка 2

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14
													розташовуються на них
		1.3. Формування проєктних пропозицій та графіків реалізації безбар'єрних маршрутів	2025–2030	Сільські, селищні, міські ради області	Не потребує фінансування	-	-	-	-	-	-	-	Подано 57 проєктних пропозицій безбар'єрних маршрутів на розгляд обласній державній (військовій) адміністрації
2	Реалізація безбар'єрних маршрутів у населених пунктах Чернігівської області	2.1. Реалізація комплексних робіт з облаштування безбар'єрного доступу до об'єктів фізичного оточення комунальної форми власності обласного підпорядкування та до інших об'єктів, які розташовані на безбар'єрних маршрутах	2025–2030	Управління містобудування та архітектури Чернігівської обласної державної адміністрації, сільські, селищні, міські ради області	Кошти місцевих бюджетів, у тому числі шляхом надання міжбюджетних трансфертів з інших місцевих бюджетів обласного бюджету	-	3 500,0	3 500,0	3 500,0	3 500,0	3 500,0	17 500,0	Реалізовано 51 безбар'єрний маршрут, який відповідає чинним нормативам і стандартам доступності, забезпечуючи безперешкодний та безпечний рух для кожної людини, включно з маломобільними групами населення
		2.2 Брендування, знакування та маркування безбар'єрних маршрутів,	2025–2030	Сільські, селищні, міські ради області		Обсяги фінансування визначаються відповідно до розробленої проєктно-кошторисної документації на створення безбар'єрних маршрутів							Забезпечено встановлення інформативних, зрозумілих та доступних

Продовження додатка 2

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14
		розробка та встановлення вказівників											вказівників і маркувань, що відповідають стандартам доступності для всіх категорій користувачів на 51 безбар'єрному маршруті
3	Комунікативна підтримка безбар'єрних маршрутів у населених пунктах Чернігівської області	3.1. Проведення презентацій безбар'єрних маршрутів у населених пунктах області для представників громадськості та зацікавлених сторін	2025–2030	Сільські, селищні, міські ради області		Обсяги фінансування визначаються, виходячи з фінансових можливостей відповідних бюджетів							Підвищено кількість зацікавлених сторін щодо запланованих чи реалізованих безбар'єрних маршрутів, налагоджено зворотний зв'язок і сформовано підтримку подальших дій у сфері доступності у 57 громадах області
		3.2. Забезпечення доступу до інформації про безбар'єрні маршрути, створені в Чернігівській області	2025–2030	Управління містобудування та архітектури Чернігівської обласної державної адміністрації, сільські, селищні, міські ради області	Не потребує фінансування	-	-	-	-	-	-	-	Актуальна інформація щодо створення та реалізації безбар'єрних маршрутів постійно публікується на офіційному вебсайті Управління містобудування та архітектури Чернігівської

Продовження додатка 2

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14
													обласної державної адміністрації. Оpubліковано близько 250 публікацій
УСЬОГО						-	3 500,0	3 500,0	3 500,0	3 500,0	3 500,0	17 500,0	
у тому числі: кошти місцевих бюджетів:						-	3 500,0	3 500,0	3 500,0	3 500,0	3 500,0	17 500,0	
						Обсяги фінансування визначаються відповідно до розробленої проєктно-кошторисної документації на створення безбар'єрних маршрутів та виходячи з фінансових можливостей відповідних бюджетів							

В. о. начальника Управління містобудування
та архітектури Чернігівської обласної
державної адміністрації

Уляна СЕМИРОЗ

Додаток 3

до Обласної програми створення безбар'єрних маршрутів у населених пунктах територіальних громад Чернігівської області на 2025–2030 роки

Результативні показники виконання завдань та заходів Обласної програми створення безбар'єрних маршрутів у населених пунктах територіальних громад Чернігівської області на 2025–2030 роки

Назва показника	Одиниця виміру	Роки					
		2025 (прогноз)	2026 (прогноз)	2027 (прогноз)	2028 (прогноз)	2029 (прогноз)	2030 (прогноз)
1	2	3	4	5	6	7	8
Завдання 1. Створення безбар'єрних маршрутів, які будуть доступні для всіх							
Кількість обстежених об'єктів фізичного оточення	од.	122	155	148	167	173	188
Кількість безбар'єрних маршрутів, нанесених на картографічну основу	од.	11	13	9	12	6	6
Кількість безбар'єрних маршрутів, розглянутих обласною державною (військовою) адміністрацією	од.	11	13	9	12	6	6
Завдання 2. Реалізація безбар'єрних маршрутів у населених пунктах Чернігівської області							
Кількість реалізованих безбар'єрних маршрутів у населених пунктах територіальних громад Чернігівської області	од.	-	11	13	9	12	6
Кількість безбар'єрних маршрутів, на яких проведено брендування, знакування та маркування	од.	-	11	13	9	12	6
Завдання 3. Комунікативна підтримка безбар'єрних маршрутів в населених пунктах Чернігівської області							
Кількість проведених презентації безбар'єрних маршрутів у населених пунктах територіальних громад Чернігівської області	од.	11	13	9	12	6	6
Кількість публікацій на офіційному вебсайті Управління містобудування та архітектури Чернігівської обласної державної адміністрації	од.	24	46	39	42	51	38

В. о. начальника Управління містобудування та архітектури Чернігівської обласної державної адміністрації

Уляна СЕМИРОЗ